

החברותא

בס"ד ערב יום-כפור ה' תשרי תשס"ו

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 263

פנינים יקרים

נאפר נקמה סתרו יושר עצתו אמונה פעולתו אמת (פיוט לימים נוראים) הקב"ה מראה עצמו בגלוי כנוקם, אבל עלינו לדעת שסתרו יושר וכל מאן דעביד רחמנא למב עבד. עצתו אמונה - העצה היא להאמין שפעולתו של הקב"ה אמת...

ומודה ועוזב ירוחם (משלי כח) בשעה שאומרים על חטא ומתוודים על העוונות אין להאריך יתר על המדה שלא יהיה נראה כאלו הופכין והופכין ברפש ושיט אלא העיקר לעוזב - כלומר לחזור בתשובה. (אמרי חיים) **סתרו יושר** עצתו אמונה (פיוט לימים נוראים), השי"ת מסתיר עצמו מברואיו. הסתר זה הוא יושר כי עי"כ תהיה לנו אמונה בו יתברך, ואם לא היה מסתיר עצמו לא היה האדם נזקק לשום מאמץ להכרת הבורא ותתבטל הבחירה.

ובכן צדיקים יראו וישמחו (תפלת ימים נוראים) "יראו" ויחד עם זה גם "ישמחו". זהו השוני שיש בין יראת ה' לבין כל יראה אחרת, שכן כל יראה נפרד אחרים גורמים דאגה ואילו יראת ה' משמחת לב הזוכה לה, וזהו: צדיקים יראו את ה' ובגלל כן גם ישמחו. (תפארת שלמה)

לגולה עמוקות בדיון (פיוט לימים נוראים) האמת הוא שנפש כל אחד משתוקקת ושואפת לטוב, אך החומר הגופני בעוכריה המבלבל ומסיט מהדרך הישרה, לכן מתפללים ומבקשים מהשי"ת א-ל עורך דין שיפנה אל הרצון הפנימי הטמון עמוק עמוק בנבכי הנפש ויגלה שאנו חבוקים ודבוקים בו יתברך. (ספרים) **ורוממתנו** מכל הלשונות - (תפלת ימים נוראים) אין לשון בעולם שתוכל לבאר רוממות ישראל וגודל מעלתם. (הרש"ב מפשיסחא)

פנינים לחג הסוכות

חג הסוכות הזה זמן שמחתנו (תפלת החג) סוכה מסמל את ההסתפקות במועט כהגדרת חז"ל צא מדירת קבע והכנס לדירת ארעי, ואיזהו עשיר השמח בחלקו, ומפני זה הוא זמן שמחתנו. **ושמחתם** לפני ה' אלקיכם (ויקרא כג) השמחה אינה צריכה לבוא מתוך חישובים כל שהם העשויים לגרום שמחה כי אם ושמחתם לפני ה' אלקיכם - מעצם הדבר שה' אלקיכם רוצה שתשמחו.

(הרה"ק ר"א מסלונים)

חג הסוכות הזה זמן שמחתנו (תפלת החג) רש"י בפרשת פנחס מביא ש- צ"ח כבשים שבמוסף חג הסוכות מכוונים נגד צ"ח קללות שבפרשת כי תבא. ובקללות נאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב, נמצא שהעבודה בשמחה בחג הסוכות זמן שמחתנו מתקנים את העוון שבגללם באה הקללה. (אבני נזר)

ולקחתם לכם... פרי עץ הדר ושמחתם לפני ה' אלקיכם (קריאה"ת סוכות) ארבעת המינים מסמלים איחוד בין הכתות שבישראל האחדות הזאת היא המביאה את השמחה כי בלי אחדות ישראל לא תתכן שתשרור שמחה...

חג הסוכות שבעת ימים (ויקרא כג) יום תרועה בו צריך האדם לשבר את עצמו נקבע על יום אחד. תענית יום כפור נקבע גם רק ליום אחד, לא כן שמחת החג שנקבעה לשבעה ימים. מכאן אנו נוכחים שוב לדעת עד כמה רצון הבורא יתברך שנעבדהו בשמחה של מצוה.

(רשר"ה)

לחג הסוכות נאמר אל האביב ואל ביו ושלאל

אל שנה וזכרונותיה

שנה טובה וזכרונותיה אל שנה טובה

שיחת הרא"ש ז"ל א"א ע"ק פ' ויחי תשל"ב (לפניות בא"ק), נכתב ע"י הר"פ כפ' הבית.

הצחירה והצטול

האנוש. ככל אשר יתבונן האדם יראה בבירור שלא אני זה שעשיתי את הפעולה הטובה, אני בסך הכל עסוק בכל מיני דחפים לעשות שטויות ורק מסובב כל הסיבות הלביש עלי סיבה וכך נעשתה הפעולה הטובה, נמצא שדייקא מתוך היחסאני נגדי תמיד יש התגלות בורא בתוך האנוש. וזהו מה שדוד המלך ע"ה אמר (שם טו) שויתי ה' לנגדי תמיד, כי דוד התבונן במעשים הטובים שנעשו אצלו למרות שהוא בבחינת "חטאתי נגדי תמיד" ובכך גילה את ה"שויתי ה' לנגדי תמיד" בהתגלות בורא ובהתלבשותו בתוך האנוש. בעצם האדם צריך זהירות גדולה עד למאד להכיר מציאותו שלא לרמות את עצמו, כי בקלי קלות מסוגל האדם להימשך אחרי דמיונות שוא לראות את הרע כטוב ואת הטוב לרע ושיאמר על הטהור טמא ועל הטמא טהור וזאת בכדי להשתלב בדמיונו אל המחשבה כאלו הוא נמצא בהכרת החטא והקב"ה התלבש בו בקיום המצוות. ובדמיונו יעלה כביכול אל רום המעלות כאלו אני צדיק מושלם, זכיתי לחיות בחטאתי נגדי תמיד וזכיתי שיתקיים בי שויתי ה' לנגדי תמיד. בעלי דמיונות אלו יכולים להוליך את עצמם שולל ולהגיע למצב שיעשה מעשים לא טובים בכח הבהמיות שלו ובכל זאת יהיה בסיפוק עצמי כאלו מכיר את החטאתי נגדי תמיד ה' ירחם, ואם לא יתפוס את עצמו בזמן הנכון עלול להמשך אחר הטעות עד שיתרחק מאד מאד מהכרת השפלות האמיתית ולהיות מנותק מכל נקודה של אמת, ע"כ צריך להיות זהיר מאד בכל הקשור בהכרת הבהמיות שלו ובכל הקשור להתגלות מציאות הוי' המתלבשת בתוך המציאות אנוש שלו.

כדי שלא יהיה לאדם מקום להימשך אחר הדמיונות. העצה להשריש במחשבתו שמותר האדם מן הבהמה אין. האדם והבהמה היינו הך, וכמו שהבהמה ממלאת תפקידה מכח זה שהאדון מכריח אותה, כן האדם עושה הפעולות הטובות ע"י שמסובב כל הסיבות מביא סיבה המכריחה את האדם לפעול את הפעולה הטובה. ואם תשאל במה בכל זאת שונה האדם מן הבהמה? התירוץ בכח השכל וההבנה המושפע מהנשמה שניתנה באדם. ומה הוא כח השכל? היא

יצר לב האדם רע מנעוריו (בראשית ח כ"א) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום (שם ו ה) התורה מעידה כי הטבעים של האדם הוא לעשות רע וכן אמרו חז"ל (וימא פו) כיון שעבר האדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר, והרי הוא בשבילו הטבע שני, זאת צריך האדם לדעת ועל כעין זה אמר דוד המלך ע"ה (תהלים נא) וחטאתי נגדי תמיד, דהיינו אפילו בשעה שבפועל לא נכשל, בכל זאת צריך לראות את עצמו תמיד בכשלון.

האדם צריך לדעת כי אפילו כאשר אינו עושה שום רע בכל זאת עליו לראות את עצמו במצב של כשלון, שהוא מציאות האמיתית שלו כמש"כ חטאתי נגדי תמיד. כי מציאותו הבהמי של האדם הוא להיות בחטא ולהיות בכשלון. וזה שבפועל לא נכשל אינו אלא מחמת סיבה מאלקות שמנעתו מלהכשל. לכן אסור שיהיה לאדם סיפוק עצמי בזה שלא נכשל, כי במציאותו הוא כבר כאלו לאחר החטא, וזה שלא נכשל בפועל שהקב"ה מסובב כל הסיבה הוריד סיבה שלא יכשל.

הרא"ש הבהיר שבעצם מצב האדם חטאתי נגדי תמיד. וזה שבפועל אינו נכשל בכל עת הוא מפני אחת משתי הסיבות א. כי הקב"ה מונע מהאדם את הנסיון. ב. אף אם האדם נמצא בנסיון בכ"ז אינו נכשל כי הקב"ה מסובב כל הסיבות סיבב בבריאה מצב שיונע מהאדם את הכשלון. וכאשר יצטרפו שתי הסיבות שהקב"ה לא ימנע מהאדם את הנסיון ולא ימנע ממנו את הכשלון או לא יהיה בכח האדם להתגבר כי מציאותו כשלון, וכן אמר דוד המלך ע"ה (שם צד) לולא ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום כשיש לו הנסיונות אלא שה' עזרו בזה שמונע ממנו את הכשלון (השווה סוכה נב).

מאידך כשהאדם עושה פעולה טובה צריך להרגיש שלא הוא זה שעשה את הפעולה הטובה דהלא אני מציאות של רע ואיך יתכן שאני יעשה פעולה טובה, מאחר שברור לו שלא הוא זה שעשה את הפעולה עולה בהכרח שהפעולה הטובה הזאת נעשה ישירות ממציאות הוי' יתב"ש שהתלבש בתוך מציאות

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

263

אח"כ. לכן צריך להיות ברור שהטבעים שיש באדם לעשות רק רע הוא כתוצאה מהבחירה שמנע את פעולת הטוב והפכו למציאות של רע. ושנה בו עד שנעשה מציאות הרע לטבע שני במקום מציאות הטוב. אלא מכיון שיש לנו כלל בחיים שכמו שניתן לקלקל כך גם ניתן לתקן עלינו לדעת שהטבע הנקרא רע אינו חייב להיות כדבר מוחלט אלא שניתן להחזירו לשרשו הנקרא טוב ככתוב וירא אלקים כי טוב.

איך מחזירים את הרע לטוב? ע"י בטול! הרא"ש הסביר שאת הטוב להפוך לרע נעשה בכח הבחירה של האדם אבל להחזיר את הרע לטוב צריך להיות ע"י התבטלות האדם אל מציאות הוי". זאת אומרת שהאדם בוחר לבטל את המציאות החומרי אל האלקות וממילא הרע חוזר לשרשי הטוב.

אבל הרא"ש הבהיר שלהחזיר את הרע לטוב במחשבה אנושית בכח בחירה אנושית זה בלתי אפשרי מפני שהרע נדרש באדם כטבע שני ואיך יוכל להחזירו לטוב. אמנם כאשר האדם בוחר להכיר מציאותו האמיתי ומגלה את היצר לב האדם רע מנעוריו שהוא המצב של חטאתי נגדי תמיד ואז מתבטל אל השי"ת שלית ליה מגרמי כלום והכל מציאות ה' ואז פשוט שהרע מתבטל וחוזר להיות לטוב. אבל אם אינו מתבטל אל ה' אזי אף אם עושה פעולה טובה ואין הקב"ה מקפח שכר כל בריה אמנם אין בכוחה להחזיר את האדם למציאות של טוב.

כאשר מדברים על התבטלות אל השי"ת צריכים להבין אין הכוונה שהאדם נעשה אין ממש. דהלא האדם חי ונושם עלי אדמות, אלא שהכוונה הוא בזה שהאדם מכיר את מציאותו הבהמי דמותר האדם מן הבהמה אין, וכמו שהבהמה אינה מרגישה בזה שמעשירה את האדון כך שלא ירגיש האדם כביכול שהוא מעשיר את הרבש"ע במעשיו הטובים, כי לית ליה מגרמי כלום, ההתבטלות הוא בזה שמכיר שהמעשים הטובים שנעשים דרכו דומים לצפורים השוכנים על ענפי העצים. המעשים המה הצפורים וענפי העצים זה האדם. איזה קשר יש בין הצפורים לעצים. הצפורים יכולים להיות טהורים ויכול גם להיות בעלי כנף טמאים, וכן גם מסוגל האדם לעשות מעשים טובים וגם מסוגל לעשות מעשים לא טובים.

האפשרות להתבונן ולהכיר את המציאות האמיתית שהוא בסך הכל בהמה והפעולות הטובות שנעשו אצלו אינם אלא לבוש של הסיבות הבאה ממסובב הסיבות המתלבש על המציאות האנושי קרוץ מחומר. המתבונן בדברים האמורים מבין שאין לו להתגאות כלל בזה שמבין ובוזה שמשכיל שהפעולה הטובה שנעשית בא מכח מסובב הסיבות. האם יש מקום להיות גאה בשעה שמכיר שהוא במציאות של רק רע כל היום? והאם יש מקום להתגאות בזה שרואה ומבין שהפעולות הטובות נעשו בכח מסובב הסיבות. ולית ליה מגרמי כלום?

אמר הכותב: כשחזרנו מגן סאקר הוצרכנו לחכות זמן רב (יחסית) עד שהכביש היה פנוי מכלי רכב בכדי שלא לגרום לנהגים לעצור עברנו (מטעמי איסור שבת) בעמדנו על המדרכה אמר הרא"ש שכאן מתגלה מצב שונה ממה שדברנו עד עתה. כאן מתגלה צער גלות השכינה בראותנו תינוקות שנשבו המחללים שבת בפרהסיה ואינם מודעים כלל שהם עושים עבירות, נוסעים אלו הם בהגדרת שכח עיקר שבת כי אצלם יום שבת ויום ראשון דומין זה לזה, להם ההבדל בין ימים אלו הוא בהתיחסות ליום מנוחה. וכפי שידוע שיש מקומות שיום המנוחה שלהם הוא ביום שבת ויש מקומות שיום המנוחה שלהם הוא ביום שישי או ביום ראשון. נוסעים אלו מחשיבים את יום השבת ליום מנוחה. לגבם אינם נחשבים כמחללי שבת בפרהסיה כי כולה שגגה אחת היא. והעובדא שבהלכה למדנו שהנוסע בשעה שיכיר בחטאו ויחזור בתשובה לא יהיה חייב רק קרבן חטאת אחת (עיי' פ"ז ממסכת שבת). הרא"ש ציין בכאב על צער גלות השכינה הוא בזה שאינה יכולה להפעיל את מסובב הסיבות בכדי שלא יחטאו כי הם רחוקים עדיין ממצב של חטאתי נגדי תמיד. וממילא לא שייד להפעיל את השויתי ה' לנגדי תמיד.

כשעברנו את הכביש המשיך הרא"ש בשיחה ואמר: ברצוני להבהיר זה שאמרנו מקודם שיצר לב האדם רע מנעוריו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום. שלא נבין שכך נברא האדם בששת ימי בראשית אדרבא האמת היא שמפי עליון לא תצא הרע והטוב (עפ"י איכה ג) ומה יתאונן אדם חי בזה שהטוב הפך להיות רע בגלל חטא אדה"ר ועוד חטאים שבאו

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי' קודם

263 ט

שהביא את המעשים הטובים. הרא"ש הדגיש שמי שחושב שהוא זה שעושה המעשים הטובים הרי הוא דומה לנוכל המתחזה לאחד ממשרתי המלך כאשר המלך מפקיד בידו סכומים גדולים של כסף אלא שהנוכל בערמתו משתמש בכסף כדי לבנות מערכת עצמאית שלמה על מנת למרוד במלך. הנמשל האדם לוקח את השכל שה' חנן אותו ובמקום להבין שהכל מאתו יתברך מתכנן חשיבה שאני ואפסי עוד ואני הוא זה שעושה המעשים הטובים. מזה אנו צריכים להזהר.

(מאבק יב/א כ"ל 588 פ)

וזה שעל המעשים הטובים מקבל שכר ועל המעשים הלא טובים מקבל עונש אין זה אומר שמציאות האדם משתנה כי למציאות האדם אין כל קשר עם מסובב הסבות כך שהאדם מצד עצמותו דומה לעץ כנ"ל באופן כזה יכול האדם להיות בטל ומבוטל אל מציאות הוי" ברוך הוא למרות העובדא שנמצא בין האנשים שוה בשוה, כמו העץ הנמצא בין העצים ביער.

הנסיון והבחירה שיש לאדם הוא בזה שילמד להבחין במציאות הזאת וידע שהמעשים הטובים שעושה דומה לעוף הטהור על העץ ושלא יחשוב שהוא זה

הודעות נחוצות לימים הבעל"ט

בעיו"כ מתפללים בצוותא תפילת מנחה : בציון שמואל הנביא בשעה 2.00 אחה"צ במוצאי יום-כפור יא"צ ר' אשר זצ"ל זי"ע : יתקיים כנוס חברים וסעודה, באולמי גומניק

בחוה"מ סוכות אי"ה תתקיים שמחת בית השואבה ביער קנדי בלילה

ביום רביעי, א' דחומ"ס תתקיים אי"ה נסיעה למירון : היציאה בשעה 12.00 בצהריים, מרח' החשמונאים

בליל הושע"ר אומרים תהילים בהר ציון על ציון דוד המלך ע"ה

הקפות שניות יתקיימו אי"ה ביער קנדי במוצאי שמחת תורה

שהשמחה במעונם

הר"ר משה הרשטיק ומשפ' לאירוס' הנכדה

הר"ר אלעזר הרשטיק ומשפ' לאירוס' הבת

הר"ר יהודה פרוש ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר יהודה גרנט ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר עקיבא פלדמן ומשפ' להולדת הבת

הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' להולדת הנכד

הר"ר שלמה כהן ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר אהרן שטרנגר ומשפ' להולדת הבת

חול ע"י
מערכת החברותא
רח שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 ☎ספ
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע
נלב"ע מוצאי יום כפור י"א תשרי תשס"ד ת. נ. צ. ב. ה.

